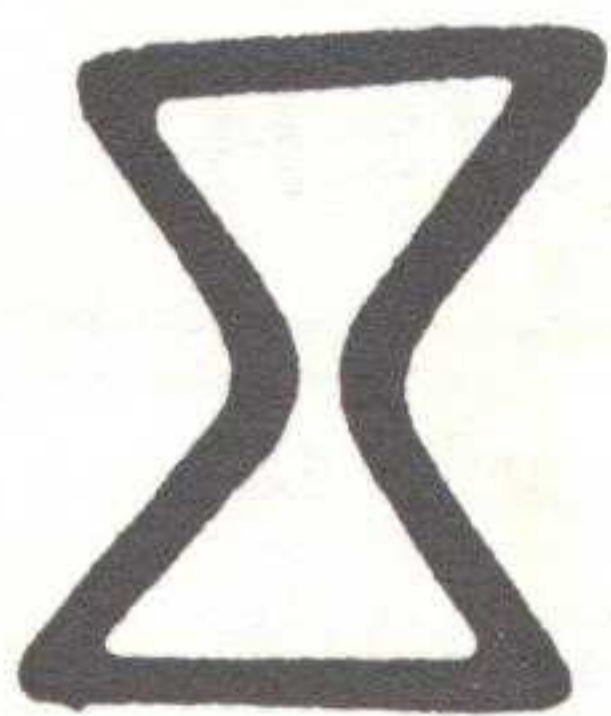

de Zandloper

periodieke uitgave van de
Vereniging "Oud-Ede"
verschijnt elk kwartaal

14e JAARGANG - nr. 2

JUNI 1986

Panorama vanaf den Paasberg

Stationstraat

Stationsweg

Monument op den Paasberg

Roepel op den Paasberg

Beschoorstraat

Leen Kernheim

Posthoornstraat

Groeten uit Ede

"anno 1918"

ALLES VOOR DE DOE-HET-ZELVER

* Hout

* Board

* Triplex

* Schroten

* Wandplaten

* Deuren

* Draadmateriaal

* Keukens

* Kasten

* Gereedschap

* IJzerwaren

* Verf (Vervetal)

* Schildersgereedschap

* Wandweefsel

* Schuimvinyl

* Rambe assortiment

* Autolakken

* Beitsen, lakken, lijmen enz. enz.

Hout voor jong of oud voor groot of klein

daarvoor

moet u

* Wij geven U een
deskundig advies

* Bezorgen
gratis

DOE HET ZELF MARKT

bij

Elbert

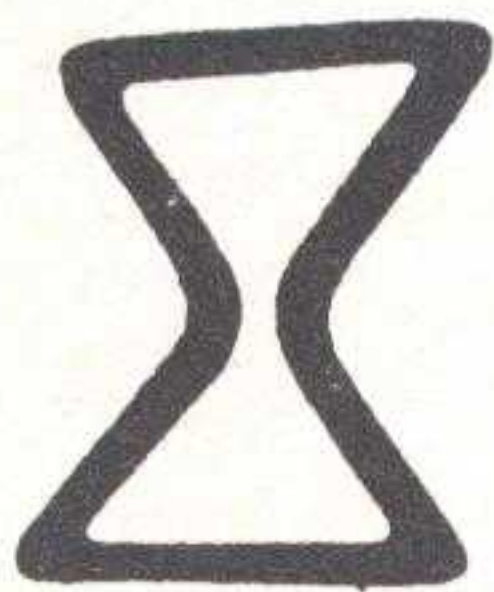

Jansen

zijn

KOLKAKKERWEG 65 - 67

EDE tel. 08380 - 11680

de zandloper

periodieke uitgave van de Vereniging "Oud-Ede"

14e JAARGANG - nr. 2

JUNI 1986

DAGELIJKS BESTUUR VERENIGING "OUD-EDE"

voorzitter Drs E. Broekhuis, Nwe Kazerneln 85, 6711 JK Ede.
tel.: 11916.

sekretaris E. Hendriksen, Gr Bentinck-
ln 22, 6712 GT Ede.
tel.: 11229.

penn.mr T. Hylkema, Bremln 42,
6713 EB Ede. tel.: 18808

ERE-LEDEN G.W. Bos

AFGEVAARDIGDEN van de VERENIGING

Stichting Ir J. Ubbels, v Irhovenln 9
Tegelmuseum 6711 MN Ede.

Monumenten- JJG vd Pol, Burg Prinsln 26
Commissie 6711 KD Ede.

MUSEUMADRES Museum Oud-Ede, Museumplein
5-7, 6711 NA Ede
tel.: 19554.

CONTRIBUTIE Min. f 15,- per jaar, te
storten op giro 3534268 van
de penningmeester Ver. Oud-
Ede te Ede.

REDAKTIE van het blad "DE ZANDLOPER"

HJ Nijenhuis, Molenstr 101,
6712 CT Ede. tel.: 16838.

J. Das, Weerdenstein 205,
6714 CP Ede. tel.: 39391.

P. Meerdink, p/a Gemeente-
huis, afd. Archief, Ede.

eindred., SJ Ouwendijk, Annadaal 22,
opmaak en 6715 JA Ede. tel.: 33089.
lay-out

VERANTWOORDING VOOR GEPUBLICEER- DE TEKSTEN

De redaktie van De Zandloper is
u zeer erkentelijk voor al uw
bijdragen in de kopy.

De verantwoordelijkheid voor de
inhoud van historische en tech-
nische gegevens blijft echter
uitdrukkelijk voorbehouden aan
de inzender van de kopy.

De redaktie kan eveneens geen
verantwoording op zich nemen
voor het eventueel niet vermeld-
den van de bron, etc., bij het
plaatsen van stukken en/of arti-
kelen, welke zijn ingezonden.

OVERNAME VAN ARTIKELEN UIT "DE ZANDLOPER"

Gehele of gedeeltelijke overna-
me van artikelen uit dit blad
is alleen toegestaan na toestem-
ming van de redaktie.

LIDMAATSCHAPKAARTEN en MUSEUM- JAARKAARTEN

Lidmaatschapkaarten van leden
der Vereniging of Museumjaar-
kaarten kunnen tijdens de ope-
ningsuren worden afgehaald aan
de balie van het Museum.

KOPY voor DE ZANDLOPER

Kopy voor het eerstvolgende num-
mer van De Zandloper graag in-
zenden aan de redaktie, p/a
Museumplein 5-7 te Ede
en wel vóór:

15 augustus 1986

OPENINGSTIJDEN MUSEUM OUD-EDE

ma t/m vr 10-12 en 14-17 uur

REDAKTIELID Dhr J. DAS ZIEK.

Op 2e Paasdag is ons redaktielid, de heer J. Das behoorlijk ziek geworden en opgenomen in het Juliana-ziekenhuis te Ede. Eind mei werd de heer Das overgebracht naar het Gemeente Ziekenhuis te Arnhem en aldaar is hij geopereerd. Gelukkig kunnen wij u nu melden dat de heer Das sinds 7 juni j.l. weer thuis is. Vanaf deze plaats wensen wij hem van harte beterschap.

de redactie

SLUITING VAN HET MUSEUM "OUD-EDE"

Tot onze grote spijt hebben wij moeten besluiten om het museum "OUD-EDE" van maandag 21 juli a.s. tot en met vrijdag 22 augustus a.s. te sluiten.

Onze vaste medewerker, de heer Jan Diepeveen is dan met vakantie en ook de andere vrijwilligers zijn dan allen bezet, zodat ons niets anders kon overblijven dan een gedwongen sluiting.

Bovendien is het museum in de laatste week van genoemde periode enigszins ontregeld door de opbouw van de tentoonstelling "Gymnastiekvereniging Sparta 90 jaar".

de museum-commissie.

EXCURSIE VERENIGING "OUD-EDE" OP 24 september 1986.

Op woensdag 24 september a.s. is de datum gepland voor het jaarlijkse reisje van de vereniging "Oud-Ede".

Het plan is om 's morgens te 08.45 uur te vertrekken vanaf het museum en via een mooie route te gaan naar de Vesting Naarden en naar het Muiderslot.

Bij aankomst in Naarden eerst tesamen koffiedrinken en daarna de prachtige oude kerk bezichtigen. Dan gaan we wandelend naar het historische Vestingmuseum, dat is ingericht in één van de zes bolwerken van de vesting. De huidige vesting deed in 1685 al dienst!

In het bastion Turfpoort is een weerwar van kazematten en ondergrondse verbindingsgangen, waarin een opstelling is te zien van historische wapens, kanonnen, kruitvaten, enz., enz.

Ook diorama's met tinnen figuren en zelfs een maquette geeft hier informatie over de oude verdedigingssystemen.

Tijdens de rondleiding zal op historische wijze een kruitschot worden gelost.

Na de lunch, welke in Naarden wordt gebruikt, is er een half uurtje gelegenheid om in het stadje de benen te strekken.

Dan gaan we op weg naar het Muiderslot, een prachtig kasteel, dat omstreeks 1280 werd gesticht door Graaf Floris V.

Het kasteel, tot ca. 1795 bewoond, was gerechtsgebouw, staatsgevangenis en ambtswoning tegelijk. Een beroemd slotvoogd was wel de schrijver en dichter P.C. Hooft. Het interieur is ingericht en aan-gekleed met gebruiks- en kunstvoorwerpen uit de tijd van Hooft.

Na een aperatiefje op de terugweg, hopen we omstreeks 18.15 uur weer in Ede terug te zijn.

De reiscommissie hoopt u met dit programma een leuke dag te kunnen bieden.

Er kunnen totaal 50 personen mee en de kosten bedragen f 40,- per persoon.

Aanmelden kunt u zich door onderstaande bon in te vullen en met ge-lijktijdige betaling in te leveren aan de balie van het museum.

N.B.: Houdt u rekening met de museumsluiting van 21 juli t/m 18 augustus a.s.

de Reiscommissie.

XXX

x	BON VOOR DEELNAME AAN DE JAARLIJKSE EXCURSIE VAN OUD-EDE, op	x
x	_____ woensdag 24 september 1986 _____	x
x		x
x	Gaarne wil ik / willen wij deelnemen aan de excursie op	x
x	24 september 1986 naar Naarden-Vesting en het Muiderslot.	x
x	Vertrek vanaf museum Oud-Ede om 08.45 uur	x
x	naam :	x
x		x
x	adres :	x
x		x
x	woonplaats :	x
x		x
x	telefoonnr. :	x
x		x
x	aantal personen:	x
x		x
x	<u>DEZE BON INGEVULD INLEVEREN AAN DE BALIE VAN HET MUSEUM!</u>	x
x		x

XXX

Vestingmuseum Naarden, tussen 1675 en 1685 aangelegd in het bastion "Turfpoort"

[illegible]

x
x
x
x
x
x
x
x
x
x
x
x
x
x

×
×
×
×
×
×
×
×
×
×
×
×
×
×
×

AANMELDINGSBON
JAARLIJKE EXCURSIE
VERENIGING OUD-EDE

Z.O.Z.

[illegible]

kwekerij
A. van der Meijden

Schaapsweg 80 Ede
tel: 08380 - 15615

hartveroverend

Uw hele nieuwe garderobe samenstellen in één zaak. Omdat alles er is en... alles perfekt is!

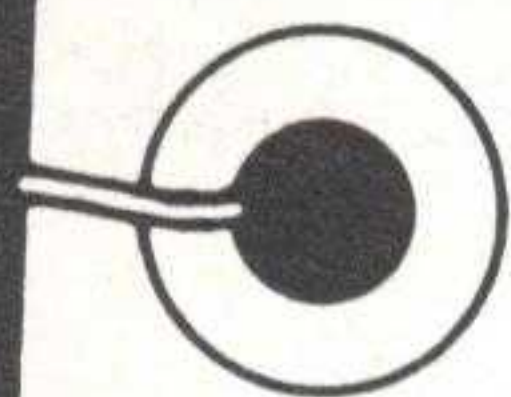
VAN DE WEERD
LADY

grotestraat - ede

 gordijnstoffen?
ploegstoffen
natuurlijk!

ze zijn verkrijgbaar bij

Eigen showroom.

VAN DIJK B.V.

INTERIEUR
VERZORGING

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE -
TELEFOON 08380 - 32359

HET BEELD VAN DE BIDDENDE IEMKER

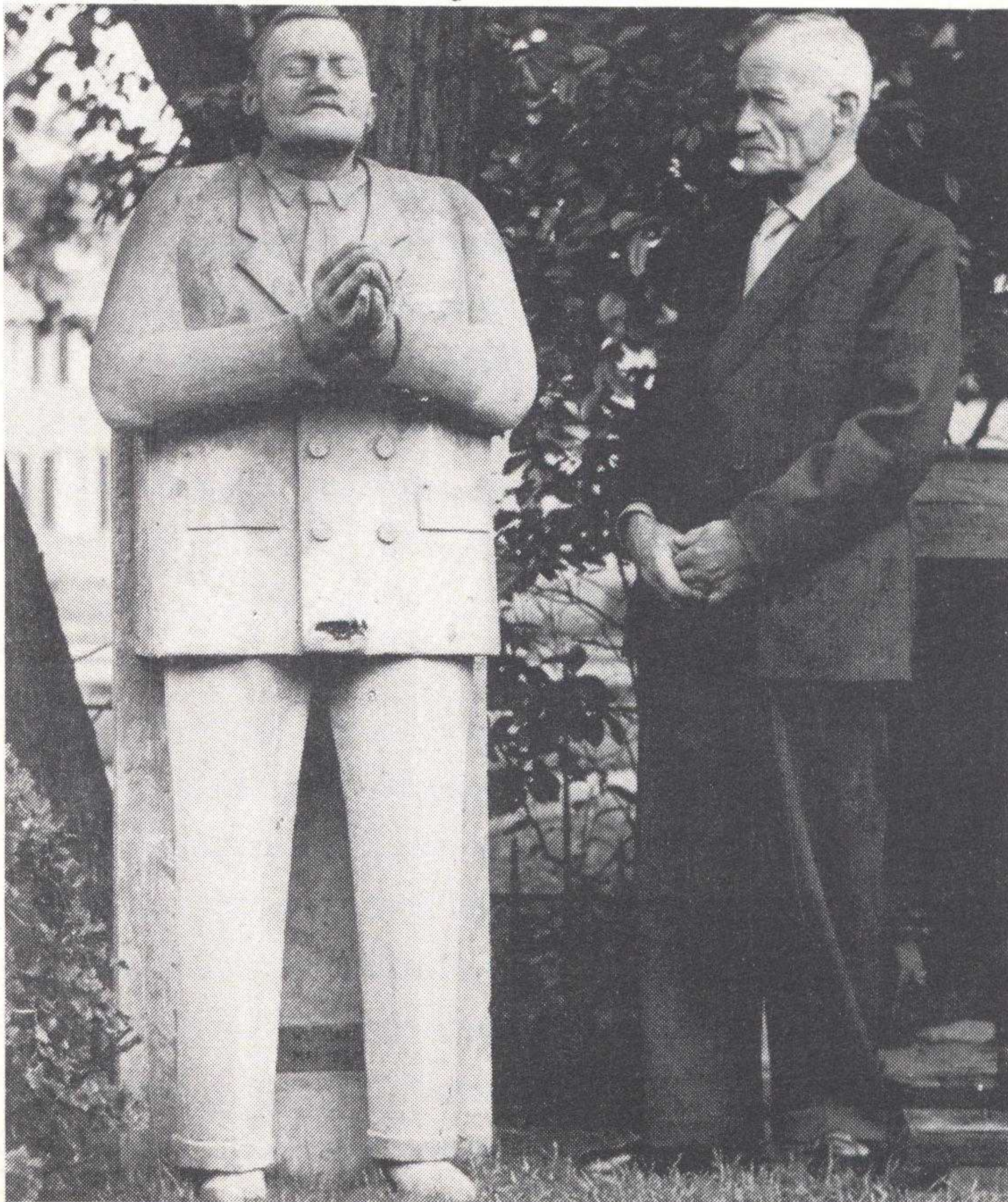
De bijna 70-jarige heer Joh. Weiland van de Telefoonweg te Ede, bouwde een alleszins merkwaardige bijenkorf, namelijk in de vorm van een levensgroot, betonnen standbeeld van zichzelf.

Toen hij eens een lezing bijwoonde over de oertijd hoorde hij dat dergelijke beelden in vroeger eeuwen erg inzwang waren en zodoende kwam hij op het idee.

In de betonnen kolos, die ruim 500 kg weegt, bevindt zich een compleet bijenvolk. De diertjes vliegen in en uit door een vlieggat aan de voorzijde.

Het beeld heeft vele jaren gestaan bij de museum-boerderij aan De Driehoek. Wie het beeld nu wil zien kan dat doen bij de Bijenstal aan de Kreelseweg.

foto: de heer Weiland naast zijn creatie van de "Biddende Imker".

Een witte vlek in de historie van Ede ?

Uit onderzoek is komen vast te staan, dat het zwaartepunt van de bijenhouderij in ons land van oorsprong lag in de regio, gevormd door Gelderse Vallei, Neder Veluwe, Veluwezoom en Zuid Veluwe. Om haar centrale ligging zou derhalve de gemeente Ede kunnen worden beschouwd als de bakermat van onze nationale imkerij. Er zijn weliswaar weinig historische bronnen, die deze visie ondersteunen, maar toch wijzen allerlei ontwikkelingen in de imkerij binnen Edes grenzen op een diepgewortelde traditie.

Zo was ooit De Klomp het middelpunt van de handel in bijenvolken en werd wel beschouwd als de grootste bijenmarkt ter wereld. Enkele eeuwen geleden bedroeg er de aanvoer soms meer dan 10.000 bijenvolken, deels uit Brabant en de Betuwe afkomstig. De Betuwenaren werden nl jaarlijks na de fruitbloei gekonfronteerd met een sterke groei van hun bijenvolken, waarvan zich dan doorgaans spontaan nieuwe zelfstandige volken afscheidden, de zg zwermen. Deze overvloedige volken vonden in het Veluwse goed aftrek. De Veluwse boeren brachten omstreeks deze tijd hun wol ter markt en investeerden vervolgens graag wat geld in een flink bevolkte bijenstal. Door de indertijd veel verbouwde boekweit en alom aanwezige heidevelden waren zij immers meestal verzekerd van een royale honingoogst, terwijl de bijenaktiviteit door bestuiving ook een goede boekweitopbrengst met zich meebracht. Genoemde bijenmarkt viel in de 19e eeuw onder invloed van religieuze twisten uiteen in een markt voor "protestantse" bijen in De Klomp en voor "roomse" bijen in Renswoude en verhuisde na hereniging begin deze eeuw naar Veenendaal.

Nog tot ver in de 19e eeuw bood het Edese de imker uiterst gunstige omstandigheden door de aanwezigheid van kalkarme gronden en gevariëerde begroeiing, waarop bijen in het drachtseizoen zo overvloedig konden "halen", dat de imker grote overschotten aan honing kon oogsten. In het voorjaar waren er wilgekatjes in overvloed, die de voor de voorjaarsontwikkeling van bijen nodige stuifmeel leverden, en daarna de paardebloemen en vruchtbomen. Zo mogelijk bracht men dan zelfs de bijen naar de Betuwe. Andere drachtplanten vond men in die tijd overal in houtwal en wegberm, terwijl er ook meer bloeiende akkeronkruiden voorkwamen. Later in het jaar zorgden vervolgens de boekweitvelden en bloeiende heide voor de belangrijkste honingoogsten van het seizoen, waarbij overigens de meeste bijenvolken werden gedood en slechts enkele sterke werden gespaard voor het volgende seizoen. De schrale zandgronden leverden daarnaast een taai roggestro, dat zich uitstekend leende voor het vlechten van bijenkorven.

De kampioen van de traditionele Veluwse imkerij was in die tijd de Edese wethouder Aalbert van Schothorst, die in de Valk onder Lunteren woonde. Hij was niet enkel "bijenboer", maar maakte gedegen studie van de bijenteelt en publiceerde in 1842 anoniem een zestigtal pagina's in de Gelderse Volksalmanak over de bijenhuishouding. Zijn bewaardgebleven papieren vermelden, dat een goede Veluwse bijenstal rond 1850 uit 100 tot 125 zg opzetters, overwinterde volken, bestond, die zich in het haalseizoen in aantal konden verdrievoudigen. Kleinere imkers konden met de helft toe. Dankzij van Schot-horst bevatte de inzending van de toenmalige Lunterse Tuinbouw Vereniging voor de Internationale Landbouwtentoonstelling in 1884 te Amsterdam goede propaganda voor de Veluwse

imkerij in de vorm van produkten en benodigdheden. Hij deed bij deze gelegenheid bovendien de imkerswereld verستeld staan door negen stellingen ter verdediging van de korfimkerij te publiceren.

Het bijenhouden in korven raakte nl ter discussie. Waren in 1850 in heel Nederland nog 200.000 bijenvolken te vinden, dat aantal bleek in 1896 gehalveerd. Oorzaken waren de achteruitgang van heidevelden in omvang door ontginning (kunst-mest) en in kwaliteit door het verdwijnen van schaapskudden (wolimport) en daarnaast de vervanging van honing en was door moderne produkten. Dit had natuurlijk negatieve weerslag op de imkerij en men probeerde de schade te beperken door technische verbeteringen. Zo werd als vervanging van de bijenkorf de houten bijenkast aanbevolen, die echter lang omstreden bleef.

Een voorvechter voor de moderne imkerij kwam eveneens uit onze gemeente. Dit was meester Hootsen, toenmalig schoolhoofd in Ederveen, die in 1896 de Geldersch Overijsselsche Maatschappij van Landbouw wist te bewegen tot een onderzoek naar nieuwe wegen voor de imkerij, hetgeen een jaar later resulteerde in de oprichting van de Nederlandse Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland. Maar liefst drie Edese imkers stonden aan de wieg van de jonge vereniging. Dit waren notaris Dinger uit Lunteren, die voorzitter werd, meester Wigman uit Lunteren als secretaris en uiteraard meester Hootsen, die samen met Wigman de redaktie voerde van het "Maandblad voor de Bijenteelt" en naam maakte als schrijver van een boek, waarin voor het eerst naast korfimkerij ook het bijenhouden in kasten werd behandeld. Hiermee brak een nieuwe periode aan voor onze nationale im-

kerij. Het zal u duidelijk zijn uit het voorgaande, dat al was de imkerij ter plaatse lang een witte vlek in Ede's historie, Ede is dat in de geschiedenis der vaderlandse bijenhouderij zeker niet !

EXCURSIE NAAR DE BRANDWEERKAZERNE TE EDE.

--Geacht bestuur en commissie,

Naar aanleiding van de door u georganiseerde en gehouden brandweertentoonstelling in uw museum, nodig ik u uit voor een excursie op donderdag 20 maart 1986 om 19.00 uur in de brandweerkazerne aan de Klinkenbergerweg 41 te Ede.

Hoogachtend,
de commandant brandweer
w.g. G. Gelderman.-----

Zo luidde de uitnodiging, die met veel enthousiasme door diverse mensen van Oud-Ede werd ontvangen.

Want tijdens de tentoonstelling in het museum was onze belangstelling en interesse in de brandweer (maar ook voor hun eigen inzet in het museum) enorm toegenomen.

Wat de excursie in de brandweerkazerne precies inhield was voor ons een verrassing. Wel was al uitgelekt dat er 3 man bezig waren met het voorbereiden van deze avond.

Op 20 maart dus 's avonds naar de Klinkenbergerweg.....

Jammer, echter, dat Oud-Ede slechts werd vertegenwoordigd door slechts vijf personen. Er waren diverse afzeggingen i.v.m. raadsvergadering; al zitten niet al onze bestuursleden in de Raad.

De heer Van Leersum ontving ons in de kantine met een hartelijk woord van welkom, terwijl intussen de koffie werd geserveerd.

Na de koffie was de beurt aan de heer Voskuil van de afdeling Voorlichting, die ons het ontstaan en het doel van de regionale brandweer uiteenzette.

Onder leiding van de heer Van Bruggen werd inmiddels buiten al een voorbereiding getroffen voor demonstraties van het uitrukken bij een brand en het blussen daarvan, zoals dat zowel ca. 40 jaar geleden ging en zoals dat nu gaat.

Ook werd getoond hoe het toegaat bij het redden van mensen uit auto-wrakken.

Nadien kreeg men van de heer Van Veldhuizen uitleg over de hulpverleningsvoertuigen. Alles werd ons getoond en er werd bij verteld wat de mogelijkheden allemaal zijn, indien op de brandweer een beroep wordt gedaan.

Als dat alles je zo deskundig wordt verteld zou je haast met de ogen gaan staan knippen of met de oren gaan staan klappen.

Toen naar de alarmcentrale, waar we van de heer Van Bruggen weer een deskundige uitleg kregen.

Het overige materiaal werd bekeken op weg naar de kantine, waar onder het genot van een drankje de gelegenheid geboden kregen voor het stellen van vragen. Daarvan werd gretig gebruik gemaakt en de vele gestelde vragen werden deskundig beantwoord door de mensen van de brandweer. Ook was daarbij aanwezig de 2e plaatsvervangend commandant, de heer Steenweg. De commandant zelf, de heer Gelderman, was door ziekte helaas verhinderd.

Na nog even gezellig bijeen te hebben vertoefd hebben we afscheid genomen.

Met veel dank aan de mensen, die deze leerzame en fijne avond zo goed voor ons hebben verzorgd.

Jan Diepeveen.

90 JAAR GYMNASIEKVERENIGING "SPARTA" IN EDE.

De gymnastiekvereniging "Sparta" herdenkt dit jaar op feestelijke wijze, dat zij 90 jaar geleden werd opgericht.

Dat gaat onder andere gepaard met een tentoonstelling in museum Oud-Ede, welke zal worden gehouden van 23 augustus t/m 13 september 1986.

Een gymnastiekvereniging van 90 jaar; is dat nu iets bijzonders om er een expositie voor te houden?

Op zich natuurlijk niet. Er zijn in den lande wel gymnastiekverenigingen van 100 jaar of meer. Maar als je eens teruggaat naar het Ede van 1896, dan moet je toch wel bewondering hebben voor de Sparta-mensen van het eerste uur.

Het is allemaal begonnen in het huis van Dr. Weyer, waar toendertijd een jongenskostschool was gehuisvest. Er werd daar ook les gegeven in lichamelijke oefeningen. Er werden aan deze kostschool ook enige jeugdige onderwijzers uit Ede toegelaten, die zo kennis maakten met de lichamelijke opvoeding en zich op dit terrein bekwaamden.

Sparta 25 jaar in 1921

Toen de kostschool werd opgeheven kwamen deze lessen te vervallen en dan beraamden de onderwijzers het plan, om een plaatselijke gymnastiekvereniging op te richten. Als dat dan ook nog lukt, dan mag dat, gezien het conservatieve Ede van toen, wel een enorme prestatie genoemd worden.

Op 7 september 1896 is de eerste huishoudelijke vergadering. Aangenomen kan worden dat tot de oprichters de volgende personen behoorden: P. Blokker, D. v.d. Craats, C. van Engelenburg, A.J.C. van Es, E. Hendriksen, N.J. Nestelroy, A.G. Nijhof, A.J. Roelofsen, P. Sibbles en A.J. Thurkow.

In de eerste jaren waren er alleen mannelijke leden. Tot in 1907 de verenigingsleider Piet Kwak voorstelde om een dames-afdeling op te richten. Echter, de dames moesten wachten tot 1921 voor ze als lid bij de gymnastiekvereniging Sparta konden worden aangenomen.

Zeker tot de veertiger jaren waren de Sparta-evenementen echte publiekstrekkers. De eerste uitvoeringen werden gegeven in de zaal van De Posthoorn. Deze zaal was echter veel te klein voor alle belangstellenden.

In 1936 komt het ledental boven de 200. Na 1946 komt de groei er pas goed in, zodat in 1968 het magische getal van "1000" wordt bereikt. Momenteel zijn die er helaas niet meer.

"de Offerdansen", t.g.v. het 30 jarig bestaan in 1926

Toch kan men met ruim 600 leden in 1986 wel spreken van een grote vereniging. Een vereniging, die de leden meer te bieden heeft dan alleen gymnastiek. Nu ook volleybal, jazz-gym, recreatieve gym en conditie-training.

Het archief van Sparta is goed bewaard gebleven. Daarin zijn foto's, kranteknipsels, reglementen, dokumenten, brieven, maar ook notulenboeken, kasboeken, jaarverslagen, etc.

Het is de bedoeling om tijdens de expositie thema-vitrines in te richten. Ook het verenigingsvaandel uit 1904 krijgt natuurlijk een ere-plaats.

De bezoekers kunnen een keuze maken uit een op video overgezette film van het 70-jarig jubileum en een film, gemaakt tijdens de jubileumuitvoering op 19 april 1986.

Wij denken, dat er op deze wijze, thema-vitrines en video-films een goede expositie van het 90-jarige Sparta gemaakt zal worden. Wij nodigen dan ook iedereen uit deze tentoonstelling te komen bezoeken. Het is zowel Sparta als Oud-Ede zeker waard.

Jan Diepeveen.

Geen project of kantoor is ons te groot! En geen winkel te klein!

Wij zijn gespecialiseerd om projecten-
kantoren en winkels snel en vakkun-
dig van elke gewenste vloerbedekking
en/of gordijnen te voorzien.
Eigen gordijnen-atelier en meubel-
stofleerderij.

Ook dit project,
museum Oud Ede, is
verzorgd door:

Eigen showroom.

VAN DIJK B.V.

**INTERIEUR
VERZORGING**

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE
TELEFOON 08380 - 32359

DURF IN MANNENMODE

**ZEKER
MET...**

VAN DE WEERD
Grotestraat 32
Ede **MAN SHOP**

Mannen durven steeds méér
in mode. Maar mannen
willen vóór alles: zekerheid.
De zekerheid van topkwali-
teit. De zekerheid van een
topmerk, dus.

Voor een internationaal modeprogramma

DRUKWERK

Periodieken, jaarverslagen, tijdschriften, brochures, folders, briefpapier, rekeningen formulieren in bloks, sets, enz.

BINDWERK

Inbinden van boeken en jaargangen tijdschriften met goud- of kleurfolie-druk op boekband.

Archief- en bibliotheekdozen.

Restauratie van antieke boeken en bijbels.

Postverzending

Vouwen en insteken van brieven e.d. in enveloppen.

Adresseren - sorteren - bundelen.

Bijhouden van adressenbestanden en leveren van adresplaatjes.

Horaplantsoen 2, 6717 LT Ede, Tel. 08380-79122

NOGMAALS "HET BLOEDERF".

Het heeft mij bijzonder getroffen zoveel positieve reacties te mogen ontvangen op mijn artikel over "Het Bloederf".

Hieruit blijkt, dat De Zandloper goed wordt gelezen.

Tevens heeft dit artikel weer een nieuw lid opgeleverd.

Zelfs uit Middelburg kreeg ik een brief van mevrouw H.A. Gijsbertsen, die mij wist te vertellen dat bedoelde boerderij nog van veel oudere datum was en al in de zestiende eeuw bekend is geweest.

Zo zie je maar weer, dat langzaam maar zeker een oude boerderij weer in de belangstelling van vele lezers heeft gestaan.

Allen die mij hebben gebeld of gesproken: hartelijk dank voor uw belangstelling.

Tot slot nog een vraag. Wie weet waar de herenboerderij "Scherpen-erf" moet hebben gestaan? Ook dat moet ergens in Veldhuizen zijn geweest. Omstreeks 1800 was Willem Schuurman de eigenaar (hij was tevens diaken te Ede). Aan wie deze de boerderij heeft verkocht is niet bekend.

G.A. Ossenkoppele.

Oorspronkelijk lag het in de bedoeling om u de originele tekst voor te leggen van een oude akte, betrekking hebbende op "Het Bloederf" en daterend van 27 juni 1600; waarvan mevrouw Gijsbertsen zo vriendelijk was ons een afschrift te zenden.

Het originele stuk, achterhaald door de plaatselijke amateur-historicus J.W. van Scherrenburg te Bennekom, bevindt zich in een reeks civiele procesdossiers in het archief van het Hof van Gelre en Zutphen van het Rijksarchief te Arnhem.

De inhoud is niet altijd even begrijpelijk, zodat de redactie zich maar heeft verstout deze samen te vatten en toe te lichten.

De aanhef van het stuk luidt:

"In den ampte van Ede tho Velthuijsen. Aldaer leijdt een heerengoet genampt het bluedterff ofte Philips Gijsberts ende Wulfer Eevertsen guedt. Dit voors(eide) erff heeft weleer toebehoort Evert Gijsbertsen, die wal doet is geweest omtrent vijftich jaer."

Dit geeft aan, dat Het Bloederf reeds voor 1550 bestond. Kortweg valt uit het relaas op te maken, dat na voornoemd overlijden, de oudste zoon Garrijdt Evertsen en vervolgens kleinzoon Jan Gerritsen op het goed opvolgden.

De laatste verpachtte de boerderij aan zijn nicht Gijsbertgen en

haar man Philips Gijsbertsen. Na diens dood (omstreeks 1582) werd zijn zoon Garridt door haar uitgekocht. Diens aandeel, bestaande uit "XXIII delen ende noch een halft XXIII dele", was goed voor 350 pond (uitgedrukt in een rekeneenheid die naar de geldende koers werd omgerekend in plaatselijke munt).

De akte vermeldt tenslotte als laatste in de reeks van eigenaren en bewoners uit de periode 1550-1600 een zekere Gijsbertgen Philips, die op 27 juni 1600 haar recognitie betaalde met twee goudgulden.

Eerdergenoemde Philips Gijsbertsen betaalde jaarlijks tot zogenaamd herengeld vijftien pond en twee stuivers. Daarbij was inbegrepen de tegenwaarde van voormalige afdrachten in natura, bestaande uit "het rijsvoer", waarmee waarschijnlijk een vracht rijshout wordt bedoeld, en twee "roeckhoenders", een oorspronkelijk per haardstede aan de landheer verschuldigde leverantie van pluimvee.

Omstreeks 1600 omvatte het goed dertien molder en zeven schepel bouwland, zeventien morgen weiland, zeven morgen hooiland en drie morgen veenland.

Indien de onder Arnhem wel gangbare Rijnlandse maat is gebruikt, zou Het Bloederf ongeveer 31 hectare groot zijn geweest.

Aangezien echter onder dezelfde benaming van plaats tot plaats verschillende maten werden gebruikt, kan de grootte van het bedrijf zowel groter als kleiner zijn geweest.

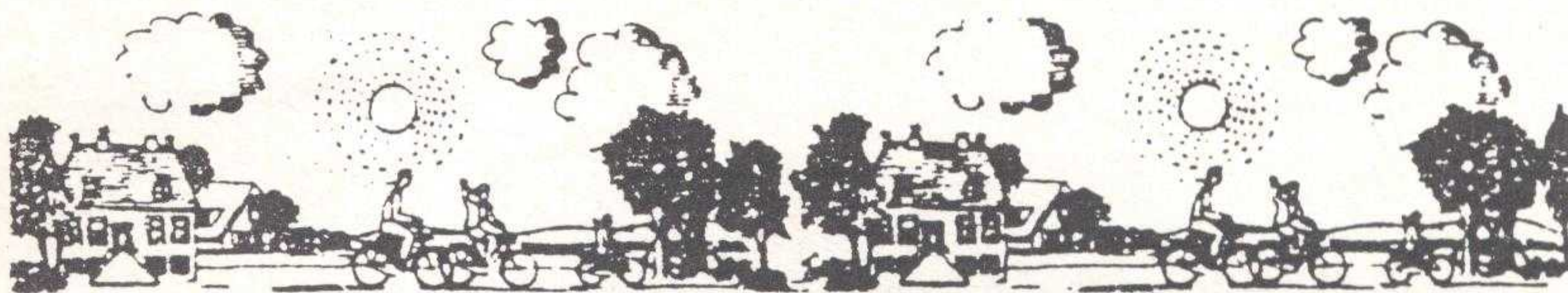
Daarnaast behoorden tot dit goed "een vierdel van een hoeff holdts in Eeder bosch" en het huis met berg- en schaapskot.

Aldus gunt deze akte ons een aardige blik in het verleden van deze boerderij met haar mysterieuze naam.

OUDE EXEMPLAREN VAN "DE ZANDLOPER"

In het museum zijn nog exemplaren van oude Zandlopers uit diverse jaargangen aanwezig. Als er leden zijn die daarvoor belangstelling hebben, kunnen zij in het museum eens een kijkje komen nemen of er wat van hun gading bij is.

De overtollige nummers zijn kosteloos, al is een vrijwillige donatie natuurlijk van harte welkom.

STICHTING VELUWSE FIETS VIERDAAGSE

V.F.V. - 1986

op
dinsdag 22,
woensdag 23,
donderdag 24
en
vrijdag

25 juli 1986.

EDE FIETSDORP VAN NEDERLAND

Inlichtingen en voorinschrijving:

Stichting V.F.V.
Postbus 95
6710 BB Ede Gld

G. Radstaat
Nettelhorst 37
6714 MA Ede Gld
tel.: 32992

TENTOONSTELLING "VERSIERDE PAASEIEREN"

In de periode van 24 maart tot 13 april j.l. is in het museum de tentoonstelling "versierde paaseieren" gehouden.

De expositie werd gehouden in de Veldhuizenzaal en werd geheel verzorgd door de Stichting Paaseierenmarkt Nederland.

In omvang was het geen grote tentoonstelling, echter in kwaliteit van het tentoongestelde waren er veel kunststukken te bewonderen.

De reacties van de bezoekers waren zeer positief.

We boekten een hoog aantal bezoekers voor deze periode van drie weken, namelijk 1293 personen. Dagen die hierbij uitschoten, waren 2e Paasdag met 382 bezoekers en het museumweekend met 139 bezoekers.

Al met al een goed resultaat en dat toch wel dank zij:

- de grote kwaliteit van het tentoongestelde;
- de vele perspublicaties via de plaatselijke pers en Radio Gelderland;
- de aankondigingen via onze dorpsomroeper Hendrik-Jan van de Zandschulp, die met veel enthousiasma tot tweemaal toe één en ander op zaterdagmiddag aan het winkelende publiek bekend heeft gemaakt.

Er is getracht om de onkosten (noodzakelijk voor het houden van een tentoonstelling) zo laag mogelijk te houden. En het saldo van deze expositie is dan ook gelukkig positief gebleken.

NIEUWE LEDEN VAN DE VERENIGING "OUD-EDE"

Dit kwartaal mogen wij de volgende nieuwe leden van harte welkom heten:

T. Andeweg, Burg. Creutzlaan 12 te Ede,
B. Koudijs, Hofbeeklaan 29 te Ede,
R.P. Pieters, Stationsweg 97 te Ede,
W.F. Threels, Papekoplaan 20 te Ede,
R.J. van Voorst, van Voorthuizenlaan 2 te Ede,
Mw M. van Zoest-Beukers, de Ruijterstraat 60 te Ede.

GLASSCHADE HERSTELLEN

JANSEN v/h de NOOY bellen

Telefoon: 16308

tevens verkoop en plaatsing van alle soorten glas.

SPIEGELS en GESLEPEN GLASPLATEN

ISOLATIEGLAS van THERMOPANE - POLYGLAS

of aluminium voorzetramen.

GLASHERSTEL JANSEN v/h de NOOY

Bettekamp 13 EDE Telefoon: 16308

SCHILDERSBEDRIJF de NOOY

voor alle onderhoudswerken, zowel binnen- als
buitenwerk, sauswerk, sierpleister, sigmulto, behangwerk
en andere schilderswerkzaamheden.

voor informatie

naar:

JANSEN

Bettekamp 13 EDE

Telefoon: 16308

**wel eens
iets verzekerd
bij de bank met de**

goed hè !

**gelders - utrechtse
spaarbank**

ede, bennekom, lunteren, wekerom en otterlo